

Bilag til bet. o. f. t. beslutn. vedr. dobbelt statsborgerskab

norske statsborgerretslov blev ændret, således at erhvervelse af norsk statsborgerskab ikke skal være betinget af fortabelse af hidtidigt statsborgerskab.

Den norske regering valgte ikke at følge udvalgets anbefaling vedrørende dobbelt statsborgerskab. Den norske regering lagde vægt på, at norsk statsborgerskab er et vigtigt symbol på tilhørsforhold og loyalitet til det norske politiske fællesskab og de principper, som dette fællesskab bygger på. Den norske regering fandt således, at retten til direkte deltagelse i national politik bør forudsætte, at det er klart, hvor den enkelte persons primære loyalitet ligger, især i det tilfælde, hvor vedkommendes oprindelsesland har andre interesser end Norge, hvorfor det ikke bør være muligt for den enkelte at påvirke beslutningsprocesserne i begge lande.

Endvidere ønskede den norske regering ikke at øge antallet af statsborgere med et dobbelt sæt af rettigheder, eksempelvis retten til flere pas og dobbelt valgret, da dette ifølge regeringen kan skabe utilfredshed og intolerance hos de statsborgere, der ikke har et dobbelt sæt af rettigheder.

I forhold til spørgsmålet om retten til diplomatisk beskyttelse af dobbelte statsborgere fandt den norske regering, at praksis viser, at det er vanskeligt at yde beskyttelse til personer med dobbelt statsborgerskab, hvis disse møder problemer i deres andet hjemland.

Endelig fandt den norske regering, at dobbelt statsborgerskab kan vanskeliggøre strafforfølgning, da dobbelt statsborgerskab kan medvirke til at nedbryde grænserne mellem landene. Dette kan medføre negative konsekvenser i forhold til internationalt politisamarbejde, f.eks. vedrørende beslaglægning af pas som fængslingsurrogat samt samarbejde om at hindre børnebortførelser.

Den norske statsborgerretslov bygger således fortsat på det princip, at erhvervelse af norsk statsborgerskab ved naturalisation som udgangspunkt er betinget af, at hidtidigt statsborgerskab fortabes.

I det følgende gennemgås en række konkrete problemstillinger i forhold til spørgsmål om dobbelte statsborgeres valgret og valgbarhed, retten til diplomatisk og konsular bistand, dobbelte statsborgeres muligheder for ansættelse i det diplomatiske korps samt inden for andre erhverv, værnepligt og dobbelt statsborgerskab, retten til sociale ydelser, lovkonflikter på det fa-

milie- og strafferetlige område samt spørgsmålet om dobbelt statsborgerskab og national sikkerhed. Oplysningerne er baseret på de høringssvar, som ministeriet har modtaget, de oplysninger, der fremgår af den svenske og norske betænkning, samt oplysninger, som ministeriet har modtaget fra Justitsministeriet og Velfærdsministeriet.

6.1 Valgret og valgbarhed i flere lande

På baggrund af de modtagne høringssvar kan det konkluderes, at de lande, som accepterer dobbelt statsborgerskab, som udgangspunkt også accepterer, at de af deres statsborgere, som er i besiddelse af dobbelt statsborgerskab, har dobbelt valgret og valgbarhed. Australiens forfatning indeholder dog en udtrykkelig bestemmelse om, at en person kun kan stille op til det australske parlament, hvis vedkommende ikke er statsborger i et andet land.

For så vidt angår den situation, at en person med dobbelt statsborgerskab stiller op til en lovgivende forsamling i flere lande på samme tid, har flere af landene i deres nationale lovgivning indsat bestemmelser med det formål at begrænse denne situation. Den østrigske statsborgerretslovgivning indeholder således en bestemmelse, hvorefter østrigsk statsborgerskab kan fratages en person, der er valgt ind i et andet lands lovgivende forsamling, såfremt det vurderes, at det skader østrigske interesser, at personen er medlem af denne forsamling. Efter den amerikanske lovgivning skal det vurderes, om en amerikansk statsborger ved at blive valgt ind i et andet lands lovgivende forsamling derved har ønsket at fragive sig sit amerikanske statsborgerskab, ligesom Sverige har en bestemmelse om, at man skal have været svensk statsborger i mindst 10 år for at kunne blive statsråd.

I den svenske betænkning indtog udvalget det synspunkt, at det bør være rimeligt og ønskeligt, at en person alene har stemmeret i ét land, og at dobbelt stemmeret derfor bør betragtes som en uønsket konsekvens af dobbelt statsborgerskab. Udvalget bemærkede i den forbindelse, at der ikke findes statistisk materiale, der viser, i hvilket omfang dobbelt stemmeret udnyttes, men at det har været opfattelsen i tidligere betænkningsarbejder, at dette kun sker i begrænset omfang. Udvalget konkluderede derfor, at det må forventes at være forholdsvis få personer, som rent faktisk udnytter deres dobbelte stemmeret,